

Abstrakt

Restaurační zařízení, bary a noční podniky patří k místům s nejvyššími koncentracemi respirabilních částic, jež mají významný vliv na zdraví člověka. Hlavním zdrojem těchto částic je tabákový kouř v prostředí (ETS). Naše práce si kladla za cíl popsat ve sledovaném studentském klubu "Mrtvá Ryba" velikostní rozložení přítomných částic, stanovit hodnoty koncentrací $PM_{2,5}$ a popsat jejich denní variabilitu. Srovnáním se simultánním měřením $PM_{2,5}$ ve vnějším prostředí pak určit závislost mezi venkovním a vnitřním znečištěním ovzduší a stanovit I/O poměr pro jednotlivé velikostní frakce aerosolových částic. Použitím tří metod: kontinuálního fotometru DustTrak (po dobu 104 dní), gravimetrické metody impaktoru Sioutas (22 dní) a APS (aerodynamic particle sizer) (5 dní) jsme určili jejich vzájemnou srovnatelnost ve specifickém prostředí s vysokými koncentracemi ETS.

Průměrná 24hod. koncentrace $PM_{2,5}$ v baru byla $83,6 (+/- 41,2) \mu\text{gm}^{-3}$ při venkovní koncentraci $20,6 (+/- 6,5) \mu\text{gm}^{-3}$. Pouze pro provozní dobu pak činila průměrná koncentrace $PM_{2,5}$ $192,6 \mu\text{gm}^{-3}$ (s maximem $1760 \mu\text{gm}^{-3}$). 62% hmotnosti aerosolových částic leží v nejmenší frakci $< 0,25 \mu\text{m}$ (ve venkovním prostředí je to jen 38%). I/O poměr 24hod. koncentrací se pohyboval od 1,13 pro frakci $1,0 - 2,5 \mu\text{m}$ až k 5,27 pro částice velikosti $< 0,25 \mu\text{m}$. Poměr mediánů koncentrací $PM_{2,5}$ ve vnitřním a vnějším prostředí činil za celé období 3,4.

Regresní analýza výsledků získaných DustTrakem a impaktory Sioutas ukázala dobrou shodu obou metod ($R^2 = 0,935$), ale výrazné nadhodnocení DustTrakem (4,88 krát). Pro vnější ovzduší byla shoda nižší ($R^2 = 0,321$). Korelace 5min. průměrů APS (pro částice velikosti $0,523 - 2,458 \mu\text{m}$) a DustTraku byla dobrá ($R^2 = 0,641$). Souvislost mezi vnitřní koncentrací $PM_{2,5}$, teplotou a vlhkostí vzduchu byla zamítnuta.

Pozorované hodnoty koncentrací jsou velmi vysoké a představují významnou zátěž pro návštěvníky tohoto typu podniků. Vyhodnocení koncentrací $PM_{2,5}$ je možné levnými a nenáročnými optickými metodami za předpokladu kalibrace na daný typ aerosolu či srovnání s metodou referenční.